

Nr 154.

Ankom till riksdagens kansli den 2 juni 1942 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag för budgetåret 1942/43 till tandläkarinstitutet jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkt 73, sid. 192—194, av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1942) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen angiven ändring i personalförteckningen för tandläkarinstitutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43, *dels* godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för tandläkarinstitutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43, *dels* till Tandläkarinstitutet: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 250,200 kronor, *dels ock* till Tandläkarinstitutet: Omkostnader anvisa ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *E. Näsström m. fl.* (I: 33) och den andra inom andra kammaren av herr *K. J. Andersson i Alfredshem m. fl.* (II: 49), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t framhålla nödvändigheten av skyndsamma åtgärder för att utöka antalet examinerade tandläkare.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i fråga om avlöningsanslaget en höjning med 7,700 kronor, föranledd av en uppräknings med omkring fem procent av vissa arvoden. I fråga om personalförteckningen innebär förslaget den förändringen att i samband med tjänsteförteckningsrevisionen en ordinarie vaktmästarbefattning i lönegraden A 7 erhåller benämningen ändrad till reparatör. Beträffande omkostnadsanslaget innebär Kungl. Maj:ts förslag oförändrad medelsanvisning.

Departementschefen har i detta sammanhang erinrat, att kanslern för rikets universitet upprepat en flera gånger tidigare gjord framställning om anslag till anordnande av lokaler för undervisning i barntandvård m. m. vid insti-

tutet. Denna fråga hade särskilt aktualiserats genom utbyggandet av den statsunderstödda folktandvården, vilken i främsta rummet avsåge barntandvård. Med anledning av framställningar i ämnet hade Kungl. Maj:t den 28 november 1941 uppdragit åt lärarrådet att i samråd med besparingsberedningen verkställa utredning och avgiva förslag rörande de förändringar i institutets organisation m. m., som kunde befinnas påkallade med hänsyn till behovet av tandläkare för den statliga och statsunderstödda tandvården. Denna utredning, vid vilken komme att uppmärksammas jämväl förenämnda lokalfråga, kunde möjligen bli färdig i så god tid, att förslag i ämnet kunde föreläggas 1942 års riksdag. Emellertid syntes förevarande anslag icke under nästa budgetår röna inverkan av ett eventuellt byggnads- och omorganisationsbeslut.

I förutnämnda *motioner* har framhållits bland annat:

1938 års riksdagsbeslut angående folktandvården hade med stort intresse omfattats från allmänhetens sida. Emellertid hade utbyggnaden av denna vårdform ej kunnat ske så snabbt, som vore önskvärt, bland annat på grund av brist på tandläkare, som vore villiga att taga anställning i folktandvårdens tjänst. Enligt vad de sakkunniga beräknat vore behovet av antalet tandläkare omkring 800 vid fullt genomförd organisation av folktandvården i hela riket. För närvarande syntes endast ett hundratal av dessa platser vara tillsatta.

Av de 92 tandläkare, som årligen utbildades, torde ett större antal ägna sig åt privatpraktik, varför folktandvården hade stora svårigheter att få tandläkare för sin verksamhet. Den bristande rekryteringen till distriktstandläkartjänsterna torde i första hand bero på det förhållandet att den privata tandläkarverksamheten vore så väsentligt mera inkomstbringande, att en fast anställning vid distriktstandvården ej tedde sig särskilt lockande. I någon mån berodde nog också den otillfredsställande rekryteringen på en verklig brist på tandläkare. För att avhjälpa denna brist torde det vara lämpligt att staten gäve möjlighet till utbildning av ett större antal tandläkare varje år.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Den av departementschefen omförmälda utredningen angående tandläkarinstitutets organisation och vad därmed står i samband har enligt vad utskottet under hand inhämtat verkställts och varit föremål för vederbörlig remissbehandling. Ärendet är för närvarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Utskottet får i anslutning till det i motionerna I: 33 och II: 49 framställda yrkandet understryka angelägenheten av att åtgärder bliva vidtagna i syfte att säkerställa tillgången på tandläkare för folktandvårdens behov. Med vad sålunda anförts torde ifrågavarande motioner få anses besvarade.

Utskottet hemställer alltså,

I. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1942 angiven ändring i personalförteckningen för

tandläkarinstitutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43;

b) godkänna följande avlöningsstat för tandläkarinstitutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

A v l ö n i n g s s t a t .

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 50,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t	» 151,400
<i>Anm.:</i> Ur denna anslagspost skola bestridas kostnaderna för lönetillägg med 1,620 kronor för envar av tre ordinarie lärare på grund av ökad undervisningsskyldighet.	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 36,900
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 11,900
Summa kronor 250,200;	

c) till *Tandläkarinstitutet*: *Avlöningar* för budgetåret 1942/43 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 250,200 kronor;

d) till *Tandläkarinstitutet*: *Omkostnader* för budgetåret 1942/43 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 140,000 kronor;

II. att motionerna I: 33 och II: 49 må anses besvarade med vad utskottet ovan anför.

Stockholm den 2 juni 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 153.